

Mirant endavant encara que costi

written by Pere Grau i Rovira | 24 de març de 2020

Avui per avui, i en uns moments que la crisi del corona s'aguditzava a Europa de dia en dia, hom té una tendència, potser inevitable, a veure l'horitzó només negríssim, sense cap raig de llum d'esperança. I els irresponsables que amb falses notícies augmenten criminalment el pànic de la gent encara afegeixen llenya al foc.

No és sols l'aspecte mèdic i humà dels molts morts, víctimes de la pandèmia. Hi ha també el temor que les inevitables mesures per contenir el desenvolupament de la malaltia –confinaments, parada de la producció, pèrdua d'ingressos tant dels treballadors com de les empreses (i més greu en el cas de les petites i mitjanes i dels autònoms)– si han de durar molt produeixin un col·lapse econòmic que posi en perill per molt de temps la nostra civilització com l'hem coneguda fins ara.

I per això, i fins que es pugui comprovar quina efectivitat tindran les ajudes econòmiques que un govern darrere l'altre anuncia, no és pas sobrer, crec jo, que tots rumiem una mica sobre la manera de pal·liar els efectes negatius de la pandèmia, un cop se n'hagi superat el període pitjor.

Aquí tampoc hi haurà panacees d'aplicació general a tot arreu. Cada país –i de vegades cada regió– haurà de fer-ho com millor concordi amb les seves possibilitats reals. Uns es refaran més aviat que els altres, i els que es refacin podran ajudar millor als més desavantatjats.

Escoltant avui (escric això el 22 de març) un científic en una tertúlia televisiva, he pensat que allò que ell deia referint-se a Alemanya, també pot aplicar-se a Catalunya. Resumint-ho una mica: no podem perdre de vista aspectes positius que poden ajudar a superar els efectes econòmics perniciosos de la

crisi. Aquesta ve motivada per una causa que no té res a veure amb dèficits del país (com han estat la crisi bancària o la immobiliària). Les infraestructures segueixen intactes. El personal ensinistrat segueix sent disponible. Els circuits productius són activables de seguida que sigui possible (deixem ara a part les rectificacions que s'hi facin, amb les experiències del corona), etc.

Allò que serà indispensable serà l'ajuda inicial per tornar a engegar la vida econòmica i laboral per tornar-la a la normalitat tan ràpidament com es pugui, perquè molts no estaran en condicions de tornar a engegar per si mateixos. Però això dit en abstracte no porta enlloc. Cal precisar-ho tant com es pugui. Aquest text només és un intent segurament discutible i malgirbat (però ben intencionat) per arribar a aquesta concreció.

Crec indiscutible que les ajudes dels estats no podran cobrir totalment les pèrdues d'empresaris i treballadors al cent per cent. Tant més si la crisi dura encara gaires setmanes i no cal dir si encara arriba a durar més. Tothom sense excepcions haurà d'estrènyer el cinyell en un grau o altre. Però no per sempre més, sinó per un període de temps que pot ser més curt o més llarg segons els països i segons l'encert dels seus polítics.

En el cas de Catalunya caldrà fer mans i mànigues per tal que l'empresa petita i mitjana, des del restaurant de barri fins a la petita fàbrica al darrer racó del país, puguin tornar a engegar les activitats amb possibilitats de continuïtat. Possibles mesures per a aconseguir-ho (i torno a dir que és una exposició segurament molt malgirbada i molt incompleta):

1. En la mesura que sigui factible (i segurament serà molt limitada) ajudes a fons perdut per part de l'Estat.
2. Crèdits (sigui dels bancs normals, sigui dels europeus d'ajuda al desenvolupament, etc.) a molt llarg termini

garantits per l'Estat i amb interessos molt reduïts. I que siguin de tràmit ràpid sense els excessos burocràtics propis de totes les administracions.

3. Ajudes periòdiques per part de l'Estat, per ajudar a pagar els interessos i una part d'amortització, per tal que no tot el pes recaigui sobre els perjudicats sense culpa pròpia.

4. Convenis amb els sindicats, perquè les seves exigències (comprensibles en circumstàncies normals) no superin les possibilitats de les empreses petites i mitjanes en procés de recuperació.

5. Suspensió de pagament de dividends als accionistes de les societats (potser per dos anys) o almenys la seva retallada, per invertir aquests diners en la recuperació de l'empresa o en un pagament una mica millor als treballadors.

No cal dir que tot plegat no serà possible sense un augment de l'endeutament dels estats, que en aquestes circumstàncies seria molt més lògic que l'endeutament de tantes èpoques que sovint només ha servit per omplir determinades butxaques o ha estat motivat per incompetència dels gestors polítics.

Una altra conseqüència de la crisi del corona hauria de ser que a tot arreu s'acabessin les retallades al sistema sanitari, que ja estem veient on porten en un cas greu com aquest i que potser no serà pas el darrer que haurà de suportar la humanitat. Per cert, ara es pot veure, més que mai, com eren de criminals aquelles paraules d'un funcionari o polític espanyol que es vantava que s'havia aconseguit destruir el sistema sanitari català.

De moment ens té el peu al coll, el temor que passem per parents i amics, i no cal dir per la pròpia salut. Però cal preveure què fem el dia de demà. Confinats, tenim prou temps per fer-ho.